

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Z. Č.**, zastúpenej JUDr. M. C., proti odporcovi **MUDr. E. Č.**, o **vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 12 C 156/2003, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 5. novembra 2009, sp.zn. 4 Co 103/209, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľky **o d m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 26. januára 2009, č.k. 12 C 156/2003-406 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len BSM) tak, že do výlučného vlastníctva navrhovateľky prikázal hnutelné veci (presne špecifikované vo výroku rozsudku) v hodnote 4 179,15 € a odporcovi uložil povinnosť vydať tieto hnutelné veci navrhovateľke do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Do výlučného vlastníctva odporcu prikázal hnutelné veci v hodnote 14 174,25 € (presne špecifikované vo výroku rozsudku) a určil, že odporca je výlučným vlastníkom rodinného domu súp. číslo 784, postavenom na pozemku parcele č. X., zapísanom na LV č. X. pre k.ú. H. na Správe katastra Trenčín. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu a to tak, že sumu 10 000 € jej zaplatí do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a zvyšok v 500 € mesačných splátkach vždy do konca mesiaca, počínajúc druhým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku až do vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Odporcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu trovy štátu vo výške 80 Sk, t.j. 2,70 € a súdny poplatok z návrhu na určenie vlastníckeho práva odporcu k rodinnému domu na účet súdu vo výške 99,50 €, všetko do 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Navrhovateľke a odporcovi uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny

poplatok za vyporiadanie BSM vo výške 1 100 € na účet súdu do 2 mesiacov po právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na ich náhradu. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 143 a § 150 Občianskeho zákonníka. Do BSM účastníkov nezahrnul rodinný dom súp. č. X., postavený na pozemku parc. č. X. zápisom na LV č. X.pre k.ú. H., nakoľko po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že je výlučným vlastníctvom odporcu. Odporcu určil za výlučného vlastníka rodinného domu v zmysle jeho vzájomného návrhu. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka potom vyporiadal na návrh navrhovateľky len vložené investície zo spoločných prostriedkov do výlučného vlastníctva odporcu. Pri vyporiadaní investícií vychádzal zo stavebného denníka predloženého odporcom. Hodnota vynaložených investícií do rodinného domu odporcu predstavovala sumu 410 812,18 Sk, t.j. 13 636,47 €. Súd potom vychádzal zo zistenia, že hodnota hnutelných vecí patriacich do BSM predstavuje sumu 18 353,40 €, z toho polovičný podiel každého z manželov je 9 176,70 €, navrhovateľka prevzala veci v hodnote 4 179,15 € a odporca v hodnote 14 174,25 €. Odporca je potom povinný doplatiť navrhovateľke rozdiel v prevzatých hodnotách vo výške 4 997,55 €. Odporca ďalej prevzal výplatu z nákupného systému C. vo výške 8 484,40 € a je preto povinný zaplatiť navrhovateľke polovičný podiel vo výške 4 242,20 €, ako rozdiel v prevzatých hodnotách. Výška úspor navrhovateľky bola ku dňu rozvodu 1 609,97 € a potom je navrhovateľka povinná zaplatiť odporcovi polovicu vo výške 804,99 € ako rozdiel v prevzatých hodnotách. Výška úspor odporcu bola ku dňu rozvodu manželstva spolu v sume 7 228,74 € a odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke polovičný podiel vo výške 3 617,37 € ako rozdiel v prevzatých hodnotách. Výška prostriedkov zo spoločného majetku vynaložené na výlučné vlastníctvo odporcu k rodinnému domu bola súdom zistená vo výške 13 636,47 € a odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke polovičný podiel vo výške 6 818,24 €. Po sčítaní všetkých súm, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke, konečná suma predstavuje čiastku 18 867,37 € ako rozdiel v prevzatých hodnotách na strane odporcu. Splatnosť tejto sumy súd určil podľa § 160 ods. 1 O.s.p. s prihliadnutím na vyjadrenie odporcu o jeho finančných možnostiach. Podľa § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov zaviazal účastníkov k zaplateniu súdneho poplatku za vyporiadanie BSM z predmetu konania podľa položky 6 b/ Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 3 % z hodnoty všetkých vyporiadaných vecí a hodnôt (iba aktív), t.j. v sume 1 100 €. Odporcu zaviazal k povinnosti zaplatiť súdny poplatok za určenie jeho vlastníckeho práva k rodinnému domu podľa položky 1 b/ Sadzobníka súdnych poplatkov. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 O.s.p. a o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 5. novembra 2009, sp.zn. 4 Co 103/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o uložení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu tak, že sumu 10 000 € jej zaplatí do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku a zvyšok v 500 € mesačných splátkach vždy do konca mesiaca počínajúc druhým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku až do vyrovnania, zmenil tak, že sumu 18 867,37 € je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke do troch mesiacov. Vo výroku o povinnosti účastníkov zaplatiť súdny poplatok vo výške 1 100 € napadnutý rozsudok zmenil tak, že navrhovateľka a odporca sú povinní zaplatiť na účet Okresného súdu Trenčín spoločne a nerozdielne súdny poplatok za vyporiadanie BSM vo výške 1 479 € do 30 dní. Vo zvyšujúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Navrhovateľke zároveň odňal oslobodenie od súdnych poplatkov. Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne dôvodné, preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil, keď zmena sa týka len splatnosti výplaty sumy na vyrovnanie podielu navrhovateľky ako rozdielu v prevzatých hodnotách a vo výške súdneho poplatku. Mal za to, že prvostupňový súd určil rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov správne a správne vykonal aj jeho vyporiadanie, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, ako aj vo výroku o trovách štátu a trovách konania, ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Odvolací súd poukázal na to, že pokiaľ ide o náhradu investícií vynaložených zo spoločných prostriedkov účastníkov konania do rodinného domu odporcu, k tomu už vo svojom zrušujúcom uznesení zaujal právny záver, že pri náhrade investícií nemožno prihliadať k tomu, že nimi došlo k zhodnoteniu rodinného domu odporcu, keď z ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o náhradu, ktorá bola vynaložená zo spoločných prostriedkov v dobe minulej a jej výška ku dňu zániku manželstva, ani ku dňu vyporiadania BSM nie je nijako modifikovaná a tieto investície nemožno zhodnotiť, nahrádzajú sa len v skutočnej výške, v akej boli vynaložené. Uvedené stanovisko vyplýva z ustálenej súdnej praxe a odvolací súd nemal dôvod sa od tohto právneho záveru odchýliť. Znamená to, že pri určení výšky investícií vynaložených zo spoločných prostriedkov do výlučného vlastníctva odporcu, bolo potrebné zistiť skutočnú výšku investícií, t.j. v danom prípade výšku skutočne vynaložených nákladov zo spoločných prostriedkov na dostavbu rodinného domu odporcu. K odvolacím námietkam navrhovateľky, že v dôsledku investícií vynaložených zo spoločných prostriedkov do rodinného domu odporcu došlo k jeho zhodnoteniu a preto je potrebné určiť „trhovú hodnotu“ týchto

prostriedkov, nebolo preto možné prihliadnúť. Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď zisťoval rozsah stavebných prác vykonaných na rodinnom dome za trvania manželstva účastníkov a následne zisťoval cenu investovaného materiálu a stavebných prác zo spoločných prostriedkov v dobe, kedy boli vynaložené. Za dôvodné považoval odvolacie námietky navrhovateľky voči výroku rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti odporcu zaplatiť jej sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu v prevzatých hodnotách. Nestotožnil sa s postupom súdu prvého stupňa, ktorý vychádzajúc z vyjadrenia odporcu o jeho finančných možnostiach, umožnil odporcovi zaplatiť sumu 18 867,37 € tak, že sumu 10 000 € zaplatí do 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a zvyšok v 500 € mesačných splátkach, vždy do konca mesiaca, počínajúc druhým mesiacom po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania. Uviedol, že z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa jednoznačne vyplýva, že odporcovi z titulu vyporiadania BSM boli priznané finančné prostriedky vo výške 15 712,84 € (výplata C. S., a.s. B. B., zostatky na sporožirovom účte a vkladnej knižke). Odporca na odvolacom pojednávaní potvrdil, že uvedené finančné úspory má k dispozícii za účelom vyrovnania rozdielu v prevzatých hodnotách navrhovateľke. S prihliadnutím na dĺžku súdneho konania o vyporiadanie BSM (rok 2003), osobné a majetkové pomery odporcu, odvolací súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu do troch mesiacov a napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v uvedenom výroku zmenil. Odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok aj vo výroku o povinnosti účastníkov zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie BSM, nakoľko tento bol súdom prvého stupňa vyrubený v nesprávnej výške. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 2 O.s.p. a o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov navrhovateľke podľa § 138 ods. 1, 2 O.s.p., keď mal za to, že odpadli dôvody pre toto oslobodenie. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že na základe rozhodnutia súdu o vyporiadani BSM je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € a teda je zrejmé, že pomery navrhovateľky oslobodenie od platenia súdnych poplatkov neodôvodňujú.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka, ktorá navrhla rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b O.s.p. zmeniť a jej návrhu na vyporiadanie BSM a žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu vyhovieť, resp. rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku v časti platenia súdneho poplatku a odňatia oslobodenia od súdnych poplatkov. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 241

ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci). Mala za to, že prvostupňový a odvolací súd rozhodli na základe nedostatočne zisteného skutkového a právneho stavu, na základe čoho vec nesprávne právne posúdili. Namietala, že hoci odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že jeho stanovisko ohľadom náhrady investícií vynaložených zo spoločných prostriedkov účastníkov konania do rodinného domu vychádza z ustálenej súdnej praxe, nepoukázal na žiadne rozhodnutie, ktorým by sa táto ustálená súdna prax preukázala. Priznaný podiel iba zo skutočne vynaložených investícií a iba z ceny pred dvadsiatimi rokmi, je podľa názoru navrhovateľky v rozpore so zákonom a dobrými mravmi, pretože takýmto spôsobom vypořádania je odporca jednoznačne zvýhodnený. Mala za to, že výška vynaložených prostriedkov a presná špecifikácia nákladov zo spoločného majetku do výlučného majetku odporcu sa mala vyčísliť vypracovaním znaleckého posudku, pričom k jeho vypracovaniu sa mal použiť stavebný denník, faktúry a pokladničné bločky predložené odporcom. Namietala tiež, že odvolací súd sa so stavebným denníkom predloženým odporcom riadne neoboznámil. Odňatie oslobodenia od súdnych poplatkov považovala za nespravodlivé, v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci tak, ako to uvádzala v konaní pred súdmi.

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na svoje predchádzajúce prednesy a vyjadrenia v konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci musel preto dovolací súd v rámci prípustnosti dovolania navrhovateľky z hľadiska § 236 a nasl. O.s.p. najskôr vyriešiť otázku, či rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska vecného zmeňujúci.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale iba taký záver, ktorý rozdielne konštituuje alebo deklaruje práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdil odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované, aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

V danom prípade rozsudkom súdu prvého stupňa bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867, 37 € na vyrovnanie jej podielu a to tak, že sumu 10 000 € jej zaplatí do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a zvyšok v 500 € mesačných splátkach vždy do konca mesiaca, počínajúc druhým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku až do vyrovnaní tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, rozsudkom odvolacieho súdu bol zaviazaný zaplatiť navrhovateľke sumu 18 687,37 € do troch mesiacov. Z porovnania výrokových častí rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v predmetnej veci a z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu v prevzatých hodnotách, je rozsudok odvolacieho súdu rozsudkom, ktorým boli práva a povinnosti účastníkov konania konštituované rovnako ako prvostupňovým rozsudkom. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami, ako aj s právnym posúdením veci okresným súdom, pričom zmena sa týkala len splatnosti výplaty sumy na vyrovnanie podielu navrhovateľky ako rozdielu v prevzatých hodnotách. Rešpektoval pritom odvoláciu námietku

navrhovateľky k splneniu povinnosti odporcu na vyrovnanie podielu v splátkach, uložené mu rozsudkom súdu prvého stupňa. S prihliadnutím na dĺžku súdneho konania o vypořádanie BSM (rok 2003), priznaného nároku a osobné a majetkové pomery odporcu, uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu do troch mesiacov. Napokon navrhovateľka ani v dovolaní žiadne námietky voči takto uloženej povinnosti odporcu nevyslovila. V žiadnom prípade to neznamená, že by odvolací súd upravil práva a povinnosti účastníkov konania inak, než súd prvého stupňa. Vzhľadom na uvedené nemožno napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o uložení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 18 867,37 € na vyrovnanie jej podielu považovať za zmeňujúci, i keď je z hľadiska formálneho označený ako zmeňujúci. Dovolanie proti nemu preto podľa § 238 ods. 1 O.s.p. prípustné nie je.

Keďže aj ďalší výrok dovolaním napadnutého rozsudku (vo zvyšujúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje) má povahu potvrdzujúceho rozhodnutia, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku bolo potrebné skúmať v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Prípustnosť dovolania navrhovateľky z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa

zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých inak dovolanie nie je prípustné.

Dôvody (prípustnosti a opodstatnenosti) dovolania dovolací súd neposudzuje len podľa toho, ako boli slovne vyjadrené, ale predovšetkým podľa obsahu tohto opravného prostriedku (§ 41 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.). Pri takomto posudzovaní dovolania je zrejmé, že navrhovateľka v danej veci namietala procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že vyjadrila nesúhlas s postupom súdov pri zisťovaní skutkového stavu veci, ako i vyhodnotením vykonaných dôkazov.

Pokiaľ mala dovolateľka na mysli túto vadu konania, treba uviesť, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol už vo viacerých svojich rozhodnutiach, pokiaľ bolo rozhodnutie súdu vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom, ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom

predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Zo spisu nevyplýva, že by navrhovateľke bolo odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

K námietke navrhovateľky, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania treba uviesť, že v zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z toho dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Námietka navrhovateľky o postupe súdov nižších stupňov súvisiaca s nevykonaním dôkazov nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľky nie je ani postupom, ktorým by jej súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Z hľadiska dovolateľkou namietaného postupu súdov pri vykonávaní dôkazov vypracovaním znaleckého posudku (na určenie výšky investícií vynaložených v minulosti zo spoločného majetku do výlučného vlastníctva odporcu), čo možno považovať za uplatnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo), ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/

O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Z obsahu dovolania navrhovateľky je zrejmé, že prípustnosť dovolania vyvodzuje z toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. To, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., avšak len v prípade, ak prípustnosť dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je daná ustanoveniami § 236 až § 239 O.s.p. Skutočnosť, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj prípadne spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania proti takémuto rozhodnutiu. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Z dovolania navrhovateľky vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej výroku, ktorým súd navrhovateľke a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu v Trenčíne spoločne a nerozdielne súdny poplatok za vypořádanie BSM vo výške 1 479 € do 30 dní a zároveň jej odňal oslobodenie od súdnych poplatkov. Treba zdôrazniť, že dovolanie smeruje v tejto časti proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o poplatkovej povinnosti treba prípustnosť dovolania proti nemu

smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.).

Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.). Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania navrhovateľky proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Pokiaľ navrhovateľka v dovolaní argumentovala tvrdením, že odvolací súd pri rozhodovaní o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov nezohľadnil to, na čo bolo podľa nej potrebné vziať zreteľ, t.j. že jej finančná situácia odôvodňuje oslobodenie od súdnych poplatkov, toto nenapĺňa procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože uvedené ustanovenie odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí.

Ak by sa odvolací súd aj prípadne dopustil vady spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), alebo ak by aj konanie pred ním bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), išlo by síce o nedostatok, avšak taký, ktorý má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia, nie však odňatie možnosti účastníka pred súdom konať a dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Na túto nesprávnosť, ak by k nej vôbec došlo, by bolo možné vziať zreteľ len v prípade, že by dovolanie bolo procesne prípustné podľa § 239 alebo § 237 O.s.p., o takýto prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 137 a nasl. upravuje trovy konania, ktorými sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát (§ 137 O.s.p.). Výpočet obsiahnutý v ustanovení § 137 O.s.p. nie je taxatívny. Trovy konania (v zmysle ustanovenia § 137 O.s.p.) nemusia byť účastníkom občianskeho súdneho konania vynaložené vždy v dobe po jeho začatí alebo do jeho právoplatného skončenia. Musia však byť platené v bezprostrednej súvislosti s týmto konaním (R 14/1985).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky však odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová